

UGDymo PLĖTOTĖS CENTRO
PROJEKTO „PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO
IR PERKVALIFIKAVIMO SISTEMOS PLĖTRA (II ETAPAS)“

NR. VP1–2.2–ŠMM–02–V–01–009

Kvalifikacijos tobulinimo programa

Mokytojų asociacijų veikla ir patirtis Estijoje

Programa vykdoma ne Lietuvos Respublikoje

STAŽUOTĖS ESTIJOJE APRAŠAS

Ugdymo plėtotės centras, įgyvendindamas projektą „Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra (II etapas)“, kodas VP1-2.2-ŠMM-02-V-01-009, 2013 m. lapkričio 4 – 8 dienomis organizavo stažuotę į Estiją.

Stazuotės tikslas – supažindinti stazuotės dalyvius su Estijos mokytojų asociacijų veikla ir patirtimi, švietimo sistemos ypatumais bei kvalifikacijos tobulinimo procesų valdymu, vykdymu ir stebėseną: nacionaliniu, regioniniu, įstaigos lygmenimis.

Stazuotės dalyviai – 10 asmenų – mokytojų asociacijų atstovai.

Per penkias stazuotės dienas buvo aplankyta dešimt įvairaus lygmens Estijos švietimo srityje veikiančių institucijų:

- Viimsi vidurinė mokykla;
- Talino Uhis gimnazija;
- Edukacinis Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir inovacijų centras;
- Anglų kalbos mokytojų asociacija;
- Talino mokytojų namai;
- Fizikos mokytojų asociacija;
- Istorijos ir socialinių mokslų asociacija;
- Matematikos mokytojų asociacija;
- Biologijos mokytojų asociacija;
- HARED mokytojų rengimo ir tobulinimo centras.

Stazuotės apraše pristatomas institucijų, kuriose lankytasi, pagrindinės funkcijos, veiklos pobūdis, patirtys, kurios pasirodė aktualios ir įdomios stazuotės dalyviams.

ESTIJOS ŠVIETIMO SISTEMA

Pagrindinis Estijos švietimo sistemos tikslas yra vystyti Estijos visuomenę taip, kad ji taptų atvira ir besimokanti, o kiekvienas individas mokytųsi visą savo gyvenimą. 1992 m. priimtas Švietimo įstatymas formuluoja tokius pagrindinius švietimo tikslus:

- sukurti palankias sąlygas asmenybės, šeimos ir estų vystymuisi;
- skatinti tautinių mažumų švietimą;
- gerinti ekonominį, politinį ir kultūrinį šalies gyvenimą;
- globaliame ekonominiame ir kultūriniame kontekste išsaugoti gamtą;
- mokyti pilietiškumo vertybių;
- išugdyti reikiamas kompetencijas mokymuisi visą gyvenimą.

Švietimo sistema Estijoje susideda iš:

- Ikimokyklinio ugdymo;
- Pradinio ugdymo;
- Bendrojo lavinimo vidurinio mokslo;
- Profesinio švietimo vidurinio mokslo;
- Aukštojo mokslo;
- Suaugusiųjų mokymo.

IKIMOKYKLINIS UGDYMAS (ISCED 0 LYGMUO)

Valstybinė ir vietos valdžia yra atsakingos už vaikų ugdymą ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Ikimokyklinis ugdymas taip pat gali vykti namuose. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos yra lopšeliai/darželiai vaikams nuo 3 iki 7 metų amžiaus ir darželiai specialiųjų poreikių turintiems vaikams iki 7 metų. Darželis gali būti lankomas drauge su pradine mokykla. Kaimo ar miestų vietos valdžia sudaro sąlygas vaikui lankyti gyvenamajame rajone esančią vaiko priežiūros įstaigą, jeigu vaiko tėvai to pageidauja. Ikimokyklinis ugdymas nėra privalomas, vaikai gali pradėti lankyti mokyklas ir nelankę darželio.

Pagal ikimokyklinių vaiko priežiūros institucijų įstatymą ugdymas tokiose įstaigose turi būti paremtas ikimokyklinių ugdymo įstaigų ugdymo programomis, kurios yra suderintos su nacionaliniu ikimokyklinių mokymo įstaigų mokymo planu, 2008 m. patvirtintu Estijos Vyriausybės.

PAGRINDINIS UGDYMAS (ISCED 1 IR 2 LYGMENYS)

Privalomas mokyklos lankymas prasideda vaikui sulaukus 7 metų amžiaus ir tęsiasi iki 17 metų arba kol baigiamas pagrindinis ugdymo kursas. Jį mokytis galima pagrindinėse mokyklose arba bendrojo lavinimo aukštesniosiose vidurinėse mokyklose, turinčiose 1–9 klases arba suteikiančiose pagrindinį išsilavinimą. Pagrindinis mokslas yra finansuojamas iš valstybės biudžeto ir vietos valdžios. Mokslo metai trunka ne mažiau kaip 175 dienas per metus, t.y. nuo rugsėjo iki birželio mėnesių.

Ne Estijos piliečių vaikai arba Estijoje gyvenantys, bet Estijos pilietybės neturintys asmenys (išskyrus užsienio valstybių ambasados diplomatų vaikus) turi baigti privalomąjį mokyklos kursą.

VIDURINĖS MOKYKLOS (ISCED 3 LYGMUO)

Mokymas vidurinėje mokykloje yra paremtas pagrindinėje mokykloje įgytomis žiniomis. Vidurinis išsilavinimas teikiamas bendrojo lavinimo ir profesinėse vidurinėse mokyklose. Tai yra trejų metų bendrojo lavinimo kursas, finansuojamas valstybės ir vietos valdžios. Pabaigtas vidurinis išsilavinimas yra būtinas, norint studijuoti aukštesiose mokyklose.

Atkūrus nepriklausomybę, atsirado nemažai privačių vidurinių mokyklų. Laikytis valstybinės mokomosios programos yra privalu visoms mokykloms, bet kiekviena jų gali mokyti papildomų dalykų arba privalomuosius dalykus mokyti intensyviau. Baigiant vidurinę mokyklą reikia išlaikyti mažiausiai tris valstybinius ir mokyklinius egzaminus.

SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ VAIKŲ UGDYMAS

Specialiųjų poreikių turintys vaikai gali baigti privalomąjį mokyklos kursą paprastose mokyklose arba specialiose švietimo įstaigose. Pagal Estijos Švietimo įstatymą vaikai, turintys specialiųjų poreikių, turi teisę lankyti mokyklą pagal savo gyvenamąją vietą. Valstybinėse arba savivaldybių mokyklose iškilus reikalui, sukuriama tokia klasė:

- Klasės mokiniams, turintiems fizinę ar sensorinę negalią, kalbos, sensorinių ir psichinių sutrikimų;
- Galimybių klases sunkiai besimokantiems mokiniams;
- Papildomo mokymo klases vaikams, turintiems lengvą mokymosi negalią;
- Problemų sprendimo klases mokiniams, turintiems vidutinę mokymosi negalią;
- Pagalbos klases mokiniams, turintiems sunkią mokymosi negalią.

Estijoje veikia įvairios švietimo pagalbos mokiniams sistemos, kurių tikslas yra individualus mokinių ugdymas. Estijos mokyklose galimos šios švietimo pagalbos formos:

- Mokymasis pagal individualų mokymosi planą;
- Korekcinės grupės, skirtos padėti mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų;
- Kalbos terapija;
- Prailgintos dienos grupės;
- Mokymasis namuose (su galimybe lankyti muzikos, menų, amatų ir kūno kultūros pamokas);
- Integracija mokiniams, turintiems elgesio sutrikimų (jie mokomi toje pačioje klasėje);
- Internatinės mokyklos mokiniams, turintiems socialinių problemų.

Priklausomai nuo poreikio gauti specialųjį mokymą, pagalbą ar gydymą, galima mokytis specialiosiose mokyklose, skirtose vaikams, turintiems fizinę, sensorinę ar mokymosi negalią, kalbos ar psichinių sutrikimų, taip pat mokiniams, kuriems reikalingas elgesio sutrikimų gydymas.

Mokyklos–sanatorijos yra skirtos vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų, jose derinamas gydymas ir mokymas. Privalomą kursą taip pat galima mokytis namuose.

NEFORMALUSIS (INTERESŲ) ŠVIETIMAS

Neformalus ugdymas skirtas ugdyti individualius meninius gebėjimus. Jis organizuojamas vietos valdžios ir juridinių asmenų. Vietos valdžios biudžete tam yra kultūros ir jaunimo rėmimo fondai. 2007 m. Neformaliojo ugdymo įstatymas nustato neformaliojo ugdymo mokyklų ir centrų veiklos tvarką. Estijoje veikia per 300 sporto, muzikos, dailės, šokio, kalbų ir dramos mokyklų bei kultūros ir mokslo centrų, teikiančių kokybišką neformalųjį ugdymą.

POVIDURINIS NE AUKŠTASIS PROFESINIS MOKYMAS (ISCED 4 LYGMUO)

Pagrindinis dėmesys profesinio švietimo srityje skiriamas suteikti profesijai reikalingų įgūdžių ir praktinės patirties. Profesinio mokymo įstaigas paprastai išlaiko valstybė. Profesinį išsilavinimą galima rinktis baigus pagrindinę mokyklą arba aukštesniosios vidurinio ugdymo pakopos mokyklą. Mokslas profesinėje vidurinėje mokykloje yra parentas pagrindinio mokslo programa ir tęsiasi ne mažiau kaip trejus metus. Povidurinės profesinės mokyklos programa remiasi vidurinės mokyklos programa ir trunka nuo pusės iki dvejų metų.

2010/2011 m. m. Estijoje veikė 43 profesinės mokyklos, iš kurių dauguma buvo valstybinės, 3 priklausė savivaldybėms, 10 – privačiam sektoriui. Be to, veikė 8 profesinės aukštosios mokyklos. Per pastarąjį dešimtmetį profesinių mokyklų tinklas reorganizuotas, sujungiant kelias nedideles profesines mokyklas į regioninius profesinio švietimo centrus, veikiančius kaip tiltai tarp profesinių mokyklų ir darbo rinkos.

TREČIOSIOS PAKOPOS ŠVIETIMAS (ISCED 4 IR 5 LYGMENYS)

Aukštasis mokslas Estijoje siūlomas nuo 1632 m., kai buvo įsteigtas Tartu universitetas. Šiandien šalyje veikia 33 aukštojo mokslo įstaigos, iš kurių 15 yra privačios. Tarp jų yra 9 universitetai (3 iš jų yra privatūs), 22 aukštojo mokslo įstaigos ir 2 aukštosios profesinės mokyklos. Norint studijuoti Estijos aukštosiose mokyklose pripažįstamas ir užsienyje įgytas vidurinis išsilavinimas, atitinkantis Estijoje galiojančius standartus.

PROFESINIS AUKŠTASIS IŠSILAVINIMAS

Profesinis aukštasis išsilavinimas siūlomas profesinėse aukštosiose mokyklose, profesinio švietimo institucijose arba universitetinėse aukštosiose mokyklose. Įprasta studijų trukmė yra treji ar ketveri metai (180-240 ECTS kreditų). Baigus gaunamas diplomai ir galima tęsti magistro studijas.

UNIVERSITETINIS AUKŠTASIS IŠSILAVINIMAS

Universitetų siūlomas aukštasis mokslas suteikia bakalauro, magistro ir daktaro laipsnius. Bakalauro studijos paprastai trunka 3–4 metus (180–240 ECTS), magistro – 1–2 metus (60–120 ECTS), o doktorantūra trunka 3 ar 4 metus (180–240 ECTS). Paprastai bakalauro ir magistro studijos bendrai trunka penkerius metus. Medicinos, veterinarijos, farmacijos, odontologijos, architektūros, civilinės

inžinerijos, pedagogikos studijų bakalauro ir magistro programų bendra trukmė yra 5–6 m. (300-360 ECTS).

PODIPLOMINĖS STUDIJOS (ISCED 6)

Norint studijuoti doktorantūros programose būtina būti baigus magistro studijas. Paprastai doktorantūros studijos trunka trejus ar ketverius metus, po kurių suteikiamas daktaro laipsnis. Kiekvienas universitetas ir kiekviena programa gali turėti skirtingus reikalavimus kandidatams, o stojant gali būti laikomas stojamasis egzaminas arba interviu su stojimo komisija.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

2009 m. Vyriausybės patvirtintas Estijos suaugusiųjų švietimo plėtros planas 2009–2013 metams. Jame nurodytas siekis sukurti galimybes suaugusiesiems mokytis visą gyvenimą, taip padidinant Estijos visuomenės ir įmonių konkurencingumą. Suaugusiųjų švietimo įstatymas atnaujintas 2010 m. ir 2011 m., pakeitimais siekiant pagerinti suaugusiųjų švietimo kokybę, sukurti vieningą įstatymų bazę ir reikalavimus jį teikiančioms institucijoms.

ESTIJOS PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO YPATUMAI

Estijos pedagogų rengimo strategija 2008–2013 metams buvo parengta siekiant pagerinti pedagogų rengimo sistemą. Pagrindinius pedagoginių studijų trūkumus suformulavusią darbo grupę sudarė Švietimo ir mokslo ministerijos, mokytojų profesinių organizacijų atstovai, tėvai, mokiniai ir mokyklų vadovai. Jie įvardijo įvairias problemines mokytojų rengimo sistemos sritis. Pagal tai buvo sukurta strategija iki 2013 m., ir vizija apie ateities mokytojus, kuria remiasi kvalifikacijos tobulinimo sistema: Estijos mokyklose dirba verti pagarbos, motyvuoti ir kompetentingi mokytojai. Jie geba:

- Skatinti mokinių vystymąsi. Tai yra pagrindinis mokytojo darbo kokybės rodiklis. Mokytojai privalo atsižvelgti į individualius mokinių vystymosi poreikius, analizuoti kiekvieną situaciją atskirai, geba motyvuoti mokinius, taikyti skirtingus mokymo metodus ir veiklas, gali analizuoti ir įvertinti šių metodų bei veiklų poveikį mokinių vystymuisi. Mokytojai gali dirbti su daugiakultūrinėmis grupėmis, atpažinti ir įvertinti specialiuosius mokymosi poreikius;

- Patys formuoti mokymosi gebėjimus. Be to, kad perduoda žinias ir įgūdžius, jie vis dažniau veikia kaip instruktoriai ir patarėjai, lydintys visą mokymosi laiką, dirba formuojant mokymosi aplinką, prisidedančią prie mokinio tobulėjimo. Mokytojai yra susipažinę su šiuolaikiniais informacijos šaltiniais, neformaliojo ugdymo galimybėmis, taiko šiuolaikines IKT savo darbe, padeda mokiniams įgyti individualius mokymosi įgūdžius ir rinkti bei tvarkyti informaciją. Be to, mokytojai gali konsultuoti suaugusius besimokančius asmenis (tėvus, kolegas, praktikantus);
- Integruoti mokomasias temas ir atpažinti mokomuosius dalykus. Mokytojai yra savo dalyko ekspertai, žino dalyko vystymosi kryptis ir ryšius su gretimais ar kitais dalykais, gali atskirti svarbias ir mažiau svarbias temas, kombinuoti mokomasias temas su kitų dalykų temomis, aplinka ir mokinio patirtimi;
- Į mokinių vystymąsi įtraukti kolegas ir tėvus. Mokytojai yra pasirengę dirbti komandoje, teikti ir priimti grįžtamąjį ryšį, inicijuoti ir vesti grupinius veiksmus, skirtus mokinių vystymuisi gerinti. Į tokias veiklas mokytojai įtraukia vaikų tėvus, kolegas, bendruomenės atstovus ir ekspertus.

MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Estijos mokytojų karjera susideda iš šių laiptelių:

- Studentas–mokytojas;
- Mokytojas;
- Vyresnysis mokytojas;
- Mokytojas metodininkas.

Studentu mokytoju (praktikantu) tampama tebestudijuojant pedagogikos studijas. Studentams padeda kuratoriai. Po sėkmingai baigtos metų trukmės praktikos studentams-mokytojams suteikiama mokytojo kvalifikacija.

Kitas laiptelis pasiekiamas įvertinus mokytojo darbą, taikomus pedagogikos metodus ir pastarųjų ketverių metų kvalifikacijos tobulinimo pasiekimus. Pakilimas karjeros laiptais atsispindi ir atlyginime. Vis dėlto vyresniajam mokytojui nedalyvaujant tolesniame kvalifikacijos tobulinimo procese galimas ir leidimasis karjeros laiptais žemyn.

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

Gavus mokytojo kvalifikaciją prasideda darbas, kurio metu mokytojai dalijasi savo patirtimi, tobulina kvalifikaciją ir apmąsto savo darbą. Tai yra mokymosi visą gyvenimą modelis, nes kiekvienas mokytojas turi individualiai atpažinti ir atitinkamai įvertinti savo silpnąsias profesinės veiklos vietas ir taip pasirinkti sau tinkantį kvalifikacijos tobulinimo būdą. Estijoje mokytojai kvalifikaciją tobulinti privalo 160 val./m.

Estijos mokytojai privalo kas penkerius darbo metus kvalifikaciją tobulinti ne mažiau kaip 160 valandų, taip gaunamas vyresniojo mokytojo ir mokytojo metodininko laipsnis. Profesinių mokyklų mokytojams privaloma kas trejus metus tobulinti savo kvalifikaciją du mėnesius.

Pagal šalyje galiojantį Suaugusiųjų švietimo aktą mokytojų kvalifikacijos tobulinimą finansuoja valstybė, finansavimas sudaro iki 3% mokytojų atlyginimų fondo. Mokytojų asociacijos savo narių PKT kratais finansuoja iš narių mokesčių sudaryto biudžeto. Mokytojų tęstinis profesinis ugdymas galimas šiomis formomis: individualus darbas, kursai valstybinėse ar savivaldybių švietimo įstaigose, privačiose įstaigose, turinčiose atitinkamą švietimo licenciją. Kvalifikacijos tobulinimą gali siūlyti ir fiziniai ar juridiniai asmenys, veikiantys pagal atitinkamus įstatymus, jei jų veikla atitinka mokymų dalykus ar specializaciją.

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas yra viena svarbiausių mokytojų asociacijų veiklų. Jos pačios organizuoja įvairius PKT renginius, susitikimus ir konferencijas, kur jų nariai gali pasidalinti patirtimi su kitais pedagogais arba analogiškų užsienio asociacijų atstovais, renka ir platina informaciją apie kitų organizatorių siūlomus kursus. Dažnai asociacijos siekia užtikrinti prieinamą galimybę visiems konkrečiau dalyko mokytojams kelti kvalifikaciją, ir siekia juos motyvuoti. Savo nariams asociacijos dažnai siekia suteikti galimybę gauti stipendijas ir kitą finansinę paramą, kuri būtų skirta jų kvalifikacijai tobulinti.

Mokytojai gali tobulinti savo kvalifikaciją ir užsienyje. Mokytojų mobilumą remia įvairios ES programos, pvz., *Comenius*, *Nordplus* (pagrindinio ugdymo mokytojams), *Leonardo da Vinci* (profesinio mokymo mokytojams), *Grundtwig* (mokytojams, dirbantiems suaugusiųjų švietimo įstaigose).

ESTIJOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJOS, JŲ VEIKLA

Estijoje pedagogai yra sukūrę 33 nevyriausybinės asociacijas pagal savo dėstomą dalyką arba pagrindinius asociacijos tikslus (pvz., Skaitymo asociacija). 27 procentai visų Estijos mokytojų yra kokios nors asociacijos nariai. Asociacijų veiklą finansuoja Estijos Švietimo ministerija (skiriama po 80eurų/mėn.), kitą dalį lėšų susirenka iš rėmėjų ir projektų. Asociacijos iš esmės vykdo metodinę veiklą, jos taip pat kuria ugdymo turinį, bendradarbiaudamos su universitetais ir mokyklomis. Kadangi šalyje asocijuotų mokytojų struktūrų veikla yra aktyvi ir įtakinga, buvo atsižvelgta į jų nuomonę ir pakeista šalyje galiojusi pasiekimų vertinimo sistema. Asociacijų sudėtis yra identiška: tai Valdyba iš penkių aktyviausių narių ir geriausių specialistų. Estijoje esama ir skėtinių asociacijų, jungiančių mažesnes asociacijas. Visos tokios struktūros paprastai yra nevyriausybines nepelno siekiančios organizacijos, išlaikomos iš narių mokesčių sudaryto biudžeto, taip pat ieškančios kitų finansavimo šaltinių ir bandančios pritraukti įvairių rėmėjų paramą. Paprastai asociacijų tikslai yra plėtoti mokomojo dalyko mokymą ir populiarumą, dalyvauti švietimo sistemos kūrimo ir ginti profesinius narių interesus. Asociacijos veikia pagal savo Tarybų priimtus statutus.

Mokytojų asociacijos savo veikla siekia dalyvauti švietimo sistemos formavimo procesuose ir taip ginti savo narių interesus. Kadangi asociacijos dažnai kuriasi pagal narių dėstomus dalykus, jos stengiasi populiarinti konkretų mokomąjį dalyką, padėti jį dėstantiems pedagogams tobulinti kvalifikaciją, informuoti juos apie metodines naujienas ir pan. Be to, asociacijos konsultuoja narius įvairiais teisiniais klausimais.

Ikimokyklinio ugdymo pakopos pedagogai telkiasi į ikimokyklinio ugdymo ir vaiko gerovės užtikrinimo asociacijas, kurios savo ruožtu priklauso Europos ankstyvojo ugdymo tyrimų asociacijai (angl. *European Early Childhood Education Research Association*). Ši asociacija siekia gerinti ikimokyklinio ugdymą, jį nukreipiant pagal modernias europines, demokratines vertybes ir užtikrinant ikimokyklinio ugdymo pedagogų kompetencijų tobulinimą. Estijos ikimokyklinio ugdymo mokytojų asociacija šių tikslų siekia nacionaliniu lygmeniu, o jos nariai rūpinasi įvairiais mokomaisiais ir pramoginiais renginiais konkrečiose ugdymo įstaigose.

Pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopos mokytojai buriasi į asociacijas pagal dėstomus dalykus ir kartu siekia gerinti dalyko dėstymą, pažvairinti pamokas ir mokomąją medžiagą renginiais ir įvairiomis priemonėmis, dalijasi metodine informacija ir naujienomis, organizuoja PKT ir įvairius renginius pedagogams, populiarina susidomėjimą dalyku mokyklose ir visuomenėje. Jos siekia dalyvauti švietimo sistemos formavime, dalintis patirtimi ir gauti naujausią informaciją apie su mokomuoju dalyku susijusias naujienas, prieinamus kvalifikacijos tobulinimo kursus ir pan.

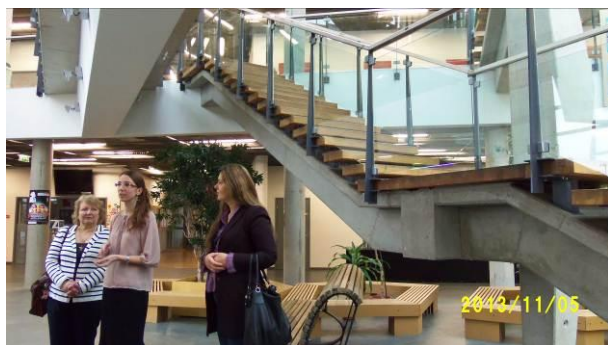
Neformaliojo ugdymo pedagogai gali burtis į įvairias juos vienijančias asociacijas, kurios priklauso skėtinei Estijos neformaliojo ugdymo asociacijai, kuri skatina ir plėtoja mokymąsi visą gyvenimą.

Suaugusiųjų mokytojai gali telktis į įvairias skėtines organizacijas arba asociacijas pagal dėstomus dalykus ar savo profesinius ir/ar asmeninius interesus ir taip prisidėti prie švietimo sistemos formavimo.

STAŽUOTĖS METU LANKYTOS INSTITUCIJOS

VIIMSI VIDURINĖ MOKYKLA (2013 M. LAPKRIČIO 05 D.)

1981 metais įkurta Viimsi vidurinė mokykla yra didžiausia mokykla Estijoje. Joje veikia 10 pirmų klasių, o iš viso mokykloje mokosi 1400 mokinių. Nuo pirmos iki ketvirtos klasės yra dėvima mokyklinė uniforma. Viimsi mokykla veikia trijuose pastatuose: didžiajame mokyklos pastate, mokyklos pastate, o *Randas Karulaugu Kraujo* yra pagrindinis akademinis pastatas. Skirtinguose mokyklos pastatuose nuolat vyksta įvairūs mokomieji ir kultūriniai renginiai: koncertai, parodos, kūrybinės dirbtuvės. Viena tokių šiais metais vykstančių dirbtuvių yra skirta mokiniams, besidomintiems naujų produktų kūrimu. Joje dalyvaujantys mokiniai dirba grupėmis po 5–6, naudoja inovatyvius mobiliuosius įrenginius ir kartu su inžinieriais, dizaineriais ir įmonių atstovais iš Estijos dizaino centro, Tartu universiteto ir Estijos menų akademijos mokosi vystyti

naujų produktų prototipus elektroninėje erdvėje. Taip pat mokykloje rengiami įvairūs nacionaliniai ir mokykliniai konkursai, olimpiados, sporto varžybos.

Pradinėse klasėse mokosi po 12 mokinių. Mokykloje veikia kelios sporto salės, baseinas, treniruokliai, teatro salė, menų kabinetas su parodoms skirta erdve, klasės grupiniam darbui. Patalpose sukurta poilsio erdvė, galima sėdėti ant sofų, minkštasuolių ir sėdmaišių. Visi 1–9 klasių

mokiniai erdvioje mokyklos valgykloje maitinami nemokamai. Mokykla turi savo „vadovėlius“ iš elektroninėje erdvėje patalpintos medžiagos, mokykla turi savo elektroninę platformą pedagogams ir mokiniams.

Viimsi mokykla yra atvira visiems, čia vyrauja lygybė, visiems suteikiamos vienodos sąlygos ir galimybės visapusiškai ir harmoningai vystytis. Mokyklos misija yra kurti įkvepiančią ir darnią mokymosi aplinką, plėtoti pradinį bei vidurinį išsilavinimą visiems mokiniams, siekiant juos ugdyti gerais visuomenės nariais.

TALINO UHIS GIMNAZIJA (2013 M. LAPKRIČIO 05 D.)

Talino Uhis gimnazija įkurta 1920 metais. Nuo įkūrimo iki 1936 metų mokykla vadinosi Talino 27-ąja pradine mokykla, 1936–1945 pervadinta Talino 20-ąja pradine mokykla, 1945–1996 m. – Talino 20-ąja vidurine mokykla. Nuo 1996 m. mokykla gavo gimnazijos statusą.

2013 m. rugsėjį mokykloje veikė 31 klasė (nuo pirmos iki dvyliktos), kuriose mokėsi nuo 18 iki 30 mokinių.

Uhis gimnazija pasižymi politiniu ugdymu, daug dėmesio skiriama mokinių pilietiniam ugdymui, šalies istorijos, politikos ir raidos pažinimui. Kiekvienais metais apie lapkričio 26 d. gimnazijoje švenčiama pilietinė šventė. Jos metu klasės pristato savo pranešimus pilietinėmis temomis. Šių metų tema yra „Sprendimai prasideda nuo manęs“. Mokiniai rengė pristatymus apie įvairias socialines problemas (pvz., atliekos ir jų rūšiavimas, neįgaliųjų integracija, skurdas, viešasis transportas, alkoholizmas, rūkymas, benamiai šunys ir katės miestuose) dirbdami veiklos grupėmis. Pristatę savo temas grupių atstovai pateikdavo ir grupėse sugalvotus būdus jas spręsti.

Mokykla taip pat dalyvauja pilietinėje akcijoje „Darom“, kuri skirta šiukšlių tvarkymui. Akcijos atstovai lankosi gimnazijoje ir skatina mokinius dalyvauti akcijoje, o kartu – nešiukšlinti aplinkos, rūšiuoti atliekas ir pan.

2007 metų kovo 1 d. Estijos prezidentas Toomas Hendrik Ilves vedė Europos kultūros istorijos pamoką. Tai buvo programos „Jaunimas į mokyklą“ dalis. Programa skirta kelti pedagogo profesijos prestižą ir pritraukti jaunimą rinktis mokytojo profesiją. Pats Estijos prezidentas anksčiau yra dirbęs mokytoju.

**EDUKACINIS PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IR INOVACIJŲ CENTRAS
(2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)**

Edukacinis pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir inovacijų centras (EPKTIC) yra nepelno siekianti organizacija, įkurta Estijos valstybės, Tartu universiteto, Talino techninio universiteto, *Esti Telekom* ir Estijos informacinių technologijų ir telekomunikacijų kompanijų. EPKTIC siekia padėti rengti aukštos kvalifikacijos IT specialistus ir prisidėti prie su IKT susijusio vystymosi šalyje.

Jos veikla apima IKT populiarinimą ir kompiuterinio raštingumo kursus mokyklose, universitetuose ir įvairiose valstybinėse institucijose. Taip pat centras bendradarbiauja su Estijos informacinių technologijų kolegija, siekdamas užtikrinti puikią studijų kokybę ir gerą IKT specialistų rengimą. *IT Academy* programa skirta populiarinti IKT studijas Estijoje, pritraukti užsienio studentų ir užtikrinti aukštą IKT studijų kokybę. *Elektroninio mokymosi plėtotės centras* – tai specialistų grupė, kuri dirba tam, kad kuo daugiau mokinių ir studentų Estijoje turėtų galimybę mokytis elektroninėje erdvėje. Jie rūpinasi elektroninių mokymosi tinklų kūrimu ir priežiūra, pedagogų mokymu ir siekia užtikrinti reikiamą interneto tiekėjų paslaugų kokybę.

Centro vizija yra skaitmeninė informacinių technologijų edukacija ir mokymas. Misija – būti patikimu partneriu vyriausybės ir švietimo institucijoms ir padėti joms organizuoti kompetentingą IKT mokymą, kuris atitiktų ateities reikalavimus.

ANGLŲ KALBOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJA (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Anglų kalbos mokytojų Estijoje sukurta asociacija yra skirta padėti pedagogams sėkmingai dirbti ir kokybiškai mokyti vaikus anglų kalbos. Asociacija įkurta 1991 m. lapkričio 23 d. Tartu mieste, anglų kalbos mokytojams pajutus poreikį bendradarbiauti, keistis informacija apie naujus mokymo metodus ir medžiagą bei kvalifikacijos tobulinimo kursus. Įkūrus asociaciją buvo sulaukta pagalbos iš Atviros Estijos fondo, Tarptautinių Londono namų (angl. *International House London*), Britų Tarybos, Švietimo ministerijos ir daug kitų organizacijų.

Šiandien asociacijos veikloje dalyvauja 260 narių (mokytojų ir dėstytojų) iš visos Estijos. 7 narių komitetas renkamas dvejų metų kadencijai.

Asociacijos veikla apima šias sritis:

- Dukart per metus leidžiamas žurnalas *OPEN!*;
- Kasmetinė konferencija, rengiama rudenį;
- Rugpjūčio mėnesį rengiami dvejų dienų vasaros seminarai;
- Ryšiai su kitų valstybių anglų kalbos pedagogų profesinėmis organizacijomis.

TALINO MOKYTOJŲ NAMAI (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Talino mokytojų namų pastatas pirmąkart minimas 1333 m. 1766 m. kartu su prijungtu pastatų kompleksu rūmai atiteko Rusijos imperijai. Čia buvo įkurtas imperijos valdininkų klubas ir kazino. 1830 m. rūmai restauruoti, atkurtas senasis fasadas ir interjeras.

Rūmų vidus yra XIX a., išlikę ir detalių iš senesnės praeities. Nuo 1952 m. rūmuose įkurtas kultūros ir švietimo centras, pavadintas Talino mokytojų namais. Juos administruoja Talino miesto Švietimo taryba.

Rūmuose vyksta mokytojų konferencijos, kūrybinės dirbtuvės, laisvalaikio kursai Talino gyventojams (joga, kompiuterinė grafika, psichologija, dizainas, akupunktūra, ezoterika ir kt.), eksponuojami mokinių meno darbai, vykta įvairios edukacinės veiklos mokytojams ir mokiniams. Artėjant šv. Kalėdoms Talino mokytojų namai siūlo tradicines kalėdinių dekoracijų, valgių dirbtuves ir mokymus apie estiškas kalėdines tradicijas.

Rūmai dalyvauja mokymosi visą gyvenimą programoje ir rengia įvairius PKT ir perkvalifikavimo kursus miesto pedagogams. Taip pat plėtojamas mokytojų bendradarbiavimo modelis, kai patyrę pedagogai dalijasi patirtimi su jaunesniais kolegomis. Tokie mokymai vyksta praktinių kūrybinių dirbtuvių ir seminarų forma. Miesto pedagogai ir asociacijos gali pateikti rūmams įvairias jiems aktualias temas, kurioms rūmų lektorai parengia pranešimus arba mokymus.

Be ugdomosios veiklos, rūmai bendradarbiauja su Talino miesto mokytojais, teikia patalpas daugelio mokytojų asociacijų susirinkimams, organizuoja jų renginius. Asociacijų darbo laikas Talino mokytojų namuose yra skelbiamas viešai. Asociacijų vadovams triskart per pusmetį rengiami mokymai Mokytojų namuose.

FIZIKOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJA (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Estijos fizikos mokytojų asociacija įkurta 2009 metų gruodį, seminaro metu susitikus 103 fizikos mokytojams. Seminare jie dalijosi informacija apie fizikos mokymą, mokymo planus, egzaminus bei daug kitų profesinių dalykų. Buvo nuspręsta sukurti fizikos mokytojų tinklą, nors buvo neaišku, kaip jis turėtų veikti. Pačioje pradžioje buvo suplanuotas interaktyvus socialinis tinklas, panašus į Facebook. Šiuo metu asociacija savo tinklapio neturi, bet įvairi medžiaga, naudinga ir mokytojams, ir mokiniams, talpinama su asociacija bendradarbiaujančių aukštųjų mokyklų tinklapiuose.

Šiuo metu asociacijos svarbiausias renginys yra fizikos mokytojų vasaros mokykla. Nors ši asociacija sulaukia palyginti nedaug aktyvių dalyvių, bet po truputį fizikos mokytojai mokosi bendradarbiauti gyvai, greta savo darbo rasti laiko kartu ieškoti sprendimų bendroms problemoms, organizuoti renginius ir užsiimti bendra veikla su kolegomis.

ISTORIJOS IR SOCIALINIŲ MOKSLŲ ASOCIACIJA (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Istorijos ir socialinių mokslų asociacija yra 1993 m. istorijos mokytojų iš įvairių regionų ir miestų įkurta organizacija. Tai viena stipriausių mokytojų asociacijų Estijoje. Asociacija kartu su Latvijos, Švedijos ir kt. šalių asociacijomis leidžia metodinę medžiagą, bendradarbiauja su „Euroclio“ organizacija.

Asociacijos nariai yra istorijos mokytojai, mokantys estų ir rusų mokyklose Estijoje. Pagrindinis asociacijos tikslas yra remti ir plėtoti istorijos mokymą Estijoje. Asociacija organizuoja konkursą „Mokiniai studijavo istoriją“ (est. *Õpilaste Ajalooalased Uurimistööd*), skirtą atspindėti nacionalinę istoriją ir vertybes, išsaugoti ir tęsti kartų ryšius, gilinti mokinių domėjimąsi istorija, praplėsti jų dvasinius horizontus ir

ugdyti jų akademinis gebėjimus. Konkursas išskirtinis tuo, kad, nepaisant gilių valstybės istorijos mokymo tradicijų, šis mokomasis dalykas neskaito mokinių rungtyniauti. Konkurse grupėmis arba individualiai dalyvauti gali 7–9 ir 10–12 klasių mokiniai.

Be to, asociacija turi įsteigusi 5 metinius apdovanojimus mokytojams: už viso gyvenimo darbą, už jauno mokytojo veiklą, už senjorų veiklą, sidabro ženkliuką už aktyvumą ir apdovanojimą už metodinę veiklą.

MATEMATIKOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJA (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Estijos matematikos mokytojų asociacija yra savanoriška asociacija, siekianti prisidėti prie matematikos mokslo ir mokymo Estijoje plėtojimo. Ji jungia matematikos mokytojus bendrojo lavinimo, profesinėse ir aukštosiose mokyklose. Asociacija skatina matematikos mokslo pasiekimus ir matematinių metodų taikymą įvairiose srityse.

Asociacijos funkcijos yra:

- Skatinti matematinius tyrimus;
- Prisidėti prie matematikos ir matematinių metodų taikymo plėtros;
- Rūpintis kokybišku matematikos mokymu bendrojo lavinimo, profesinėse ir aukštosiose mokyklose;
- Bendradarbiauti su kitomis mokytojų asociacijomis;
- Dalyvauti matematikos tyrimuose Estijoje ir užsienyje;
- Informuoti ir konsultuoti narius su matematika susijusiais klausimais, taip pat apie mokslo pasiekimus ir naujoves;
- Rengti matematikos konkursus ir olimpiadas, skirti stipendijas ir apdovanojimus jų laimėtojams;
- Prisidėti prie metodinės ir populiariosios mokslinės literatūros rengimo, vadovėlių leidimo.

BIOLOGIJOS MOKYTOJŲ ASOCIACIJA (2013. M. LAPKRIČIO 06 D.)

Estijos biologijos mokytojų asociacija jungia biologijos mokytojus, dirbančius bendrojo lavinimo ir profesinėse mokyklose, aukštųjų mokyklų biologijos mokslų absolventus ir įvairias ne pelno siekiančias organizacijas, dirbančias su biologija susijusiose srityse. Kaip ir daugelis kitų mokytojų asociacijų šalyje, biologijos mokytojai aktyviai bendradarbiauja su Estijos universitetais. Taip asociacijų nariai gali dalyvauti akademinėse diskusijose, sužinoti mokslo naujienas ir motyvuoti mokinius suteikdami jiems pačias aktualiausias žinias.

Asociacija įkurta 2004 m. balandžio 16 d. Tartu mieste, kur vyko seminaras šalies biologijos mokytojams. Šiuo metu asociacija vienija 176 narius, taip būdama viena didžiausių mokytojų asociacijų šalyje. Keli jos nariai dalyvauja ir kitų gamtos mokslų asociacijų, pvz., Estijos gamtos mokslų ugdymo centro, veikloje. Taip biologijos mokytojų asociacija gali dalyvauti ir kitų organizacijų vykdomuose renginiuose, o jos nariai gauna platesnės informacijos apie savo dėstomą dalyką, taip pat gali dalintis moksline ir metodine patirtimi su platesniu specialistų ratu ir pan.

Asociacija organizuoja du tradicinius didžiuosius renginius: žiemos ir vasaros biologijos mokytojų mokyklas ir konferencijas prie jų. Vasaros mokykla yra praktinė, dirbama gamtoje, o žiemos mokyklos metu paprastai rengiamos konferencijos, skaitomi moksliniai pranešimai.

HARED MOKYTOJŲ RENGIMO IR TOBULINIMO CENTRAS (2013 M. LAPKRIČIO 07 D.)

HARED NPO yra ne pelno siekiantis švietimo ir mokymo centras, veikiantis savarankiška iniciatyva. Centras populiarina tvaraus vystymosi ir mokymosi visą gyvenimą idėjas, padeda savivaldybėms, švietimo institucijoms ir kitoms organizacijoms rasti originalius ir sėkmingus švietimo sprendimus. Centras taip pat vykdo aplinkosauginio švietimo veiklas ir projektus mokiniams ir pedagogams.

HARED NPO vykdo projektus, susijusius su viešuoju administravimu, švietimu, studijų organizavimu ir vykdymu, tvarumo ir aplinkosaugos švietimu. Be to, centras rengia mokymus, konferencijas, kūrybines dirbtuves, stažuotes, rengia ir leidžia informacinius leidinius.

Centras bendradarbiauja su daugybe Estijos ir užsienio šalių partnerių, padėdamas jiems keistis informacija ir gerosiomis patirtimi. Taip pat centras vykdo įvairius edukacinius projektus Estijos mokiniams ir pedagogams, teikia kvalifikacijos tobulinimo paslaugas. Pastaraisiais metais įgyvendinami tokie projektai, kaip bendradarbiaujant su Saremos universiteto centru vykdomas projektas „Metų laikai gamtoje“. Šis projektas yra skirtas Saremos vaikų darželių ir pradinių mokyklų pedagogams. 2012 m. pradėtas projektas „Aplinkosauginės edukacijos dienos Lake ir Parnu vaikų darželių pedagogams“.